

Pla d'Ordenació Urbanística Municipal

Alcanó
Segrià

**ANNEX 2:
MEMÒRIA SOCIAL**

Aprovació provisional

Març 2016

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ.....	1
2. DEFINICIÓ DE LES NECESSITATS DEL MUNICIPI.....	3
2.1. ANÀLISI DE LA SITUACIÓ ACTUAL: INDICADORS DE POBLACIÓ, I DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC I SOCIAL	3
2.1.1. POBLACIÓ	3
2.1.2. NECESSITATS D'HABITATGE	6
2.1.3. POBLACIÓ ACTIVA I ACTIVITAT ECONÒMICA	8
2.1.4. ECONOMIA	10
2.2. DIAGNOSI	11
3. OBJECTIUS SOCIALS DEL PLA.....	13
3.1. CONTEXT DE LES ACTUACIONS.....	13
3.2. POLÍTIQUES SOCIALS.....	14
4. COMPLIMENT DE LES POLÍTIQUES SOCIALS DEL POUM.....	15
4.1. MESURES PER A LA DINAMITZACIÓ SOCIAL DEL MUNICIPI	15
4.2. RESERVES DE SÒL PER HABITATGE PROTEGIT.....	16

1. INTRODUCCIÓ

La llei d'urbanisme i la seva modificació regulen la planificació i la gestió urbanística. Mitjançant el planejament general es defineix la producció de sòl residencial i les reserves per als habitatges de promoció pública i, a més a més, es defineix el sòl per a l'activitat econòmica.

La memòria social del POUM és un document definit en l'article 59 de la redacció determinada en la LUC, el qual ha de contenir la definició dels objectius de produir habitatge protegit i, si s'escau, dels altres tipus d'habitatge assequible que determini la llei.

La memòria social del pla d'ordenació urbanística municipal és el document d'avaluació i justificació de les determinacions del pla relatives a les necessitats socials d'accés a l'habitatge.

► Habitatge de protecció pública

L'article 57 de la LUC determina que el POUM ha de reservar per a la construcció d'habitatge de protecció pública el sòl suficient per al compliment dels objectius definits a la memòria social. D'acord amb el punt 3.a d'aquest article, els municipis que, per llur escassa complexitat urbanística, només distingeixen entre sòl urbà i sòl no urbanitzable, resten exempts de l'obligació mínima del 30% del sostre residencial.

D'altra banda –segons l'art. 156 en la redacció determinada per la LUC- els ajuntaments que disposin de planejament urbanístic general han de constituir llur patrimoni municipal de sòl i d'habitatge quan tinguin delimitats àmbits d'actuació urbanística susceptibles de generar cessions de sòl de titularitat pública amb aprofitament.

El sòl corresponent al percentatge d'aprofitament urbanístic de cessió obligatòria i gratuïta s'incorpora al patrimoni municipal de sòl i d'habitatge. Si els terrenys són d'ús residencial, el producte obtingut de l'alineació del sòl que no té la qualificació d'habitatge protegit passa a formar part del dipòsit municipal constituït a aquest efecte i s'han de destinar obligatòriament a les finalitats determinades a la Llei d'Urbanisme.

► **Habitatge dotacional públic**

En l'art. 34.3 en la redacció determinada per la MLUC, el planejament urbanístic general pot preveure com a sistemes urbanístics reserves de terrenys destinats a **habitatges dotacionals públics**. El sistema urbanístic d'habitatges dotacionals públics comprèn les actuacions públiques d'habitatge destinades a satisfer les demandes temporals de col·lectius de persones amb necessitats d'assistència o d'emancipació justificades en polítiques socials prèviament definides. Aquestes polítiques s'han d'especificar en la memòria social del planejament urbanístic.

► **Justificació de la distribució d'habitatges social en l'espai**

Es tracta d'evitar la concentració d'aquestes reserves, ja que el contrari afavoriria la segregació territorial del ciutadans pel seu nivell de renda i dificultaria la cohesió social. Art. 57.4 en la redacció determinada per la LUC.

Aquesta localització concreta es fa mitjançant la qualificació dels terrenys per aquesta finalitat i correspon al POUM o al planejament derivat segons s'operi en l'àmbit de planejament general o de planejament parcial o de millora urbana, sense que sigui imprescindible lligar la qualificació a un règim específic de protecció pública. Art. 57.7 en la redacció determinada per la LUC.

El que sempre ha de preveure el POUM o el planejament derivat són els terminis obligatoris per a l'inici i acabament de la construcció d'aquests habitatges, evidentment amb la finalitat de legitimar l'actuació pública via expropiatòria quan s'incompleixen els terminis, segons els articles 57.7 i 110.1e, punt tercer, en la redacció determinada per la LUC.

2. DEFINICIÓ DE LES NECESSITATS DEL MUNICIPI

2.1. ANÀLISI DE LA SITUACIÓ ACTUAL: INDICADORS DE POBLACIÓ, I DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC I SOCIAL

2.1.1. POBLACIÓ

► Evolució de la població

Alcanó com la majoria de poblacions veïnes està immersa en un procés de pèrdua de població. En els anys 20 Alcanó va experimentar un augment important de la població que després va perdre.

La població d'Alcanó a l'any 2004 era de 254 habitants.

- Des de l'any 1981 ha perdut 56 efectius.
- La relació de masculinitat és de 101.58%.

Població d'Alcanó. Sèrie temporal. 1981-2004

Any	Homes	Dones	Total
1981	150	160	310
1986	139	146	285
1991	139	150	289
1996	134	132	266
1998	136	136	272
1999	134	129	263
2000	133	126	259
2001	133	128	261
2002	131	125	256
2003	130	128	258
2004	128	126	254

Font: Padró Municipal d'habitants

Hi ha un elevat percentatge de població de més de 65 anys, 32.28% davant de l'escassa població infantil, 10.63%.

Grans grups d'edat

Pob Infantil	10,63
Pob adulta	57,09
Pob. Senil	32,28
Total	100,00

Font: Padró Municipal d'habitants 2004

La població està força envellida. L'índex d'envelliment és del 303.70% i el de sobreenvelliment de 30.49%.

Índex d'envelliment i sobreenvelliment

I. envell	303,70
I. Sobre	30,49

Font: Padró Municipal d'habitants 2004

L'índex de dependència senil és de 56.55% que juntament amb la infantil sumen un índex de dependència total del 75.17%.

Indicadors de dependència

D. Infantil	18,62
D. Senil	56,55
D.Total	75,17

Font: Padró Municipal d'habitants 2004

Població segons sexe i edat quinquennal. Alcanó. 2004

Edat	Homes	Dones	Total
De 0 a 4 anys	4	3	7
De 5 a 9 anys	4	4	8
De 10 a 14 anys	3	9	12
De 15 a 19 anys	3	6	9
De 20 a 24 anys	3	2	5
De 25 a 29 anys	12	13	25
De 30 a 34 anys	11	3	14
De 35 a 39 anys	10	10	20
De 40 a 44 anys	11	8	19
De 45 a 49 anys	6	2	8
De 50 a 54 anys	4	7	11
De 55 a 59 anys	11	11	22
De 60 a 64 anys	5	7	12
De 65 a 69 anys	10	6	16
de 70 a 74 anys	12	14	26
De 75 a 79 anys	7	8	15
De 80 a 84 anys	9	9	18
De 85 anys i més	3	4	7
Total	128	126	254

Font: Padró Municipal d'habitants 2004

► Lloc de naixement

- La majoria dels habitants d'Alcanó han nascut a Catalunya i només 5 ho han fet a la resta de l'Estat.

- Dels que han nascut a Catalunya, tots són de Lleida excepte 6 que van néixer a Barcelona.

Lloc de naixement de la població d'Alcanó

	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Catalunya	125	124	249	97,66	98,41	98,03
Resta Estat	3	2	5	2,34	1,59	1,97
Estranger	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Total	128	126	254	100,00	100,00	100,00

Font: Padró Municipal d'habitants 2004

► Nivell d'instrucció

El nivell d'instrucció de la població és baix, més d'un 75% de la població té només estudis primaris, un 14.17% secundaris i un 9.17% estudis superiors. Les dones tenen un millor nivell d'instrucció que no pas els homes.

Nivell d'Instrucció de la Població. 2001

	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Pob. > 10 anys	123	117	240			
No sap llegir ni escriure	0	1	1	0,00	0,85	0,42
Sense estudis	0	1	1	0,00	0,85	0,42
Primaris	95	87	182	77,24	74,36	75,83
Secundaris	23	11	34	18,70	9,40	14,17
Superiors	5	17	22	4,07	14,53	9,17

Font: Cens de 2001

2.1.2. NECESSITATS D'HABITATGE

► Família

- Gairebé totes les famílies són compostes per parelles amb fills(30) o sense fills (15).

- Entre les que tenen fills, la majoria en tenen un (13 casos) o 2 (14 casos). Únicament hi ha tres famílies que tinguin 3 fills vivint a casa.

Nombre de fills

Tipus de llars	cap	1	2	3	Total
Amb un nucli parella/matrimoni	15	13	14	3	45
Amb un nucli de pare sol	0	1	0	0	1
Amb un nucli de mare sola	0	5	2	0	7
Total amb un nucli	15	19	16	3	53
Amb dos nuclis o més	0	5	5	1	11
Total	15	24	21	4	64

Font: Cens de 2001

El nombre de persones que viuen a la llar s'ha anat reduint : l'any 1991 la mitjana de persones que hi havia a les llars era 3.2; va augmentar lleugerament l'any 1996 (3.5) i ha tornat a reduir-se després. L'any 2001 és de, 3.1 persones llar.

Dimensió mitjana de les llars. Alcanó. Sèrie temporal

ANY	PERSONES LLAR
2001	3,1
1996	3,5
1991	3,2

Font: Cens de 2001

Poques són les famílies unipersonals a Alcanó, recollim la informació desglossada per sexe i estat civil:

Llars unipersonals per edat i estat civil.			
	Homes	Dones	TOTAL
solter	8	0	8
casat	1	0	1
vidu	1	2	3
separat	1	0	1
divorciat	0	0	0
Total	11	2	13

Font: Cens de 2001

Com es veu, hi ha més homes que dones vivint sols. Les dues dones que hi ha són vídues; els homes, majoritàriament solters.

A Alcanó hi ha 9 famílies monoparentals, 7 encapçalades per dones i 2 per homes. Totes estan encapçalades per persones vídues i solament una de les dones és jove.

► **Estat actual de l'edificació**

- El sòl residencial.

La majoria d'edificacions del nucli són habitatges unifamiliars. Únicament hi ha 11 edificis que tenen 2 habitatges.

Habitatges per edifici

Nombre d'habitatge	absoluts
TOTAL	116
0	8
1	97
2	11
3	0

Font: Cens de 2001

Aquests habitatges es reparteixen entre les vivendes que consten com a principals (82) i les que consten com a secundàries (13). N'hi ha 24 enregistrades com a buides.

pràcticament no n'hi ha edificis amb deficiències. Segons els cens de 2001, n'hi havia 6 amb deficiències , 1 en mal estat i cap de ruïnós.

Estat dels habitatges

TOTAL	119
Ruïnós	0
Dolent	1
Deficient	6
Bo	112
No és aplicable	0

Font: Cens de 2001

La tipologia arquitectònica és de tipus tradicional agrícola de parcel·la estreta, unifamiliar de Pb+2 Pis. Molts edificis tenen magatzems en planta baixa fent que aquesta sigui exageradament alta, sobretot en els de recent creació.

2.1.3. POBLACIÓ ACTIVA I ACTIVITAT ECONÒMICA

► Activitat de la població

- La taxa d'activitat és bastant baixa 39.5% sobre el total de la població; 44.7% sobre els de més de 16 anys
- La xifra anterior és la conseqüència d'una estructura d'edats relativament envellida i de l'escassa activitat femenina: 22% sobre el total de la població; 25.9% sobre les de més de 16 anys.
- Cal però tenir en compte que moltes vegades, en el sector primari, les dones consten com a inactives laborals encara que estiguin col·laborant amb els homes (treball familiar)
- L'atur és molt reduït (4%), sobretot per als homes (2.7%). Per a les dones és del 7.1%.

Activitat de la població (absoluts)

	Homes	Dones	Total
Pob. Total	130	126	256
Pob > 16	118	108	226
Actius	73	28	101
Ocupats	71	26	97
Aturats	2	2	4
No actius	57	98	155

Font: Cens de 2001

Activitat de la població (taxes i percentatges)

	homes	dones	total
% actius	56,2	22,2	39,5
% no act.	43,8	77,8	60,5
%ocup	97,3	92,9	96,0
% atur	2,7	7,1	4,0
indicador d'activitat	61,9	25,9	44,7

Font: Cens de 2001

► **Mobilitat laboral i per estudis**

La majoria dels ocupats treballen fora del municipi, especialment en el cas de les dones: surten gairebé totes. Poques són les que s'hi queden.

Des de fora hi arriba poca gent: solament 4 homes i 3 dones treballen al municipi sense ser-ne residents.

Els viatges generats són, doncs, molts més que els atrets.

	Total	homes	dones
Desplaçaments dins	46	41	5
Desplaçaments a fora	51	30	21
Desplaçaments des de fora	7	4	3
Total generats	97	71	26
Total atrets	53	45	8
Diferència atrets/generats	-44	-26	-18

Font: Cens de 2001

La major part dels desplaçaments es fan a peu, quan es treballa al municipi, i en transport individual quan s'han de desplaçar fora. Són pocs els qui utilitzen el transport col·lectiu .

	només individual	només col·lectiu	només altres	individual i col·lectiu	individual i altres	no aplicable
Desplaçaments dins	8	0	31	0	7	0
Desplaçaments a fora	31	2	0	1	1	16
Desplaçaments des de fora	7	0	0	0	0	0

Font: Cens de 2001

En quant als desplaçaments per estudi, l'any 2001 se'n enregistren només 10 i pràcticament tots es fan amb transport individual.

2.1.4. ECONOMIA

El sector majoritari és el de l'agricultura de secà, i els conreus principals són cereals (blat, ordi, civada), arbres fruiters, oliveres i ametllers. Les terres menys fèrtils, de propietat comunal, es dediquen a pasturatge. La terra és explotada pràcticament en la seva totalitat pels propietaris. La concentració parcel·laria no està encara finalitzada.

Pel que fa a la ramaderia, existeixen algunes granges de bestiar boví i d'aviram.

La indústria es concentra en la transformació agroalimentària, a través de la producció d'oli d'oliva verge extra de gran qualitat (denominació d'origen Les Garrigues), i de la manipulació d'ametlles.

El mercat setmanal es fa els dimarts. Els productes que es venen són alimentaris i tèxtils fonamentalment

Pel que fa a la distribució de la població activa per sectors d'activitat, podem dir que l'agricultura i la ramaderia són el sector que ocupa més habitants (80% de la població ocupada). El segueixen el sector serveis (10%) i indústria (10% persones).

2.2. DIAGNOSI

Del conjunt d'indicadors que s'han exposat se'n destaquen aquells que permeten lectures directes en l'àmbit de la memòria social. Aquests es resolen com a claus interpretatives de la situació actual, donen lloc a una diagnosi i permeten establir, posteriorment, les línies estratègiques d'actuació en termes de política social i econòmica.

Els **indicadors demogràfics** d'Alcanó mostren:

- Retrocés de la població amb clara tendència a l'envelliment
- Baixa natalitat
- Tendència a l'envelliment de la població activa
- Manca d'immigració

Es **indicadors del parc d'habitatges** revelen:

- Predomini de l'habitatge principal
- Moderada tendència cap a disminuir el nombre de residents per llars
- Gran nombre d'habitatges buits
- Manca de dinàmica constructiva

Els **indicadors de l'activitat econòmica per sectors** denoten:

- Població ocupada ubicada majoritàriament en el sector d'agricultura i ramaderia (80%), seguida dels serveis (10%) i la indústria (10%).

Finalment, dels **indicadors de mobilitat** se'n destaca:

- Menys de la meitat (45%) de la població ocupada resident treballa al municipi
- Només 7 dels treballadors d'Alcanó resideixen fora del municipi
- Dependència del vehicle privat en els desplaçaments i poca incidència dels desplaçaments en transport col·lectiu

3. OBJECTIUS SOCIALS DEL PLA

3.1. CONTEXT DE LES ACTUACIONS

El Pla territorial parcial de Ponent inclou el municipi d'Alcanó dintre de l'àmbit del subsistema de Lleida, concentrant el creixement al nucli de Lleida.

Pel nucli d'Alcanó planteja una estratègia de creixement moderat.

El Pla territorial estableix aquesta estratègia als nuclis rurals, que compten amb àrees urbanitzades de poca extensió, condicions de connectivitat més limitades i/o poca disponibilitat de sòl amb aptitud per a ésser urbanitzat, on el creixement ha d'adequar-se a les dinàmiques demogràfiques i econòmiques del municipi, però no és aconsellable que es dimensioni per a acollir creixements exògens més enllà dels necessaris per a reequilibrar l'estructura d'edats.

D'acord amb aquesta estratègia els plans d'ordenació urbanística municipal corresponents faran les previsions de sòl necessàries per a satisfer la demanda d'habitatges i llocs de treball que resulta de les circumstàncies demogràfiques i laborals del nucli i del municipi.

Caldrà optimitzar la utilització de sòl urbà enfront de l'opció d'urbanitzar nou sòl.

El Pla determina que les necessitats de creixement es calcularan a partir dels següents components i criteris:

- Nous habitatges previsibles per necessitats d'emancipació en l'horitzó del Pla en funció de l'estructura d'edats de la població resident.
- Habitatges necessaris per a fer possible en termes quantitius la residència en el municipi de les persones que ocupen llocs de treball existents.
- Espais per a llocs de treball que facin possible en termes quantitius el treball en el municipi de la població ocupada resident prevista.
- Habitatges per a noves llars exògenes que tendeixin a reequilibrar les franges d'edats joves en relació amb les franges d'edats superiors. Els habitatges comptabilitzats amb aquesta finalitat hauran d'ésser de protecció pública.

3.2. POLÍTIQUES SOCIALS

De l'anàlisi de la situació social i econòmica del municipi se'n desprèn que com a conseqüència de la disminució de la població hi ha actualment en el municipi gran quantitat d'edificis buits. Per tant no hi ha una demanda d'habitatges basada en una manca de sòl o augment actual de la població. D'altra banda, la disminució de la població i l'envelliment d'aquesta posen de manifest la necessitat de crear una oferta d'habitatges per tal d'atraure població jove d'altres municipis.

Les línies estratègiques en què es fonamenten les actuacions del Pla en termes de política social responen als objectius següents:

- Invertir la tendència actual de decreixement i envelliment de la població
- Incrementar els estàndards de qualitat de vida del municipi
- Proveir serveis per atendre la gent gran
- Fixar població jove en el municipi amb atractius que impliquin una major adaptació a la seva realitat i necessitats
- Incrementar l'oferta de sòl residencial amb tipologia variada per acollir nova població.
- Definir nous elements de viari, equipaments i espais lliures al municipi en base al creixement esperat.

4. COMPLIMENT DE LES POLÍTIQUES SOCIALS DEL POUM

4.1. MESURES PER A LA DINAMITZACIÓ SOCIAL DEL MUNICIPI

De forma genèrica el Pla ha optat, per la definició d'un model de creixement urbà amb un desenvolupament urbanístic sostenible que permeti lligar aquestes necessitats de creixement amb la preservació del medi a fi de garantir la qualitat de vida (art. 3 de la LUC).

Aquest Pla preveu sòl urbà (8,54 Ha) i sòl no urbanitzable (2.098,29 Ha).

Les estratègies seguides són:

- Regulació i ordenació dels teixits urbans de caràcter residencial i industrial ja consolidats històricament, amb propostes per a una millor estructuració i dotació d'equipaments i espais lliures.
- Afavorir la construcció en solars existents dintre de la trama urbana.
- Creació de nous solars que puguin absorbir la demanda d'habitatges. La proposta suposa un augment del sòl residencial de 1,4 ha, amb capacitat per a 21 habitatges.
- Diversificar tipologies edificatòries per assegurar una varietat poblacional.
- Afavorir la creació de llocs de treball.

Específicament en el sòl urbà existent es proposa:

- Millora tipològica, rehabilitació i consolidació d'espais buits existents.
- Polítiques per a la recuperació d'edificis antics que queden buits.

► Actuacions del POUM

La classificació de sòl per a ús residencial es concreta en la delimitació de 2 plans de millora urbana residencials

- PMU-1. Accés nord, d'ús mixta amb un nombre màxim de 16 habitatges.
- PMU-2. Camí dels camps, d'ús residencial amb tipologia unifamiliar entremitgeres i un nombre màxim de 15 habitatges.

Cal tenir present que tot i que la normativa preveu l'ús plurifamiliar, la tipologia tradicional i habitual és d'habitatges unifamiliars amb magatzem en planta baixa. Per tant les previsions de nombre d'habitatges representen un màxim que molt probablement no es correspongui amb la realitat.

4.2. RESERVES DE SÒL PER HABITATGE PROTEGIT

Les tipologies previstes al POUM són adequades per a la implantació d'habitatges de protecció pública. Per aquest motiu i donat que el preu del mercat lliure dels habitatges és inferior al preu de l'habitatge protegit, no es considera necessària la reserva de sòl per habitatges de protecció pública. Si en un futur aquest fos necessari es podria construir en el 10% de cessió d'aprofitament del sectors residencials previstos en el POUM.

Finalment, es proposa que en el marc del desenvolupament del planejament derivat es faci una avaluació de la necessitat de preveure habitatge de protecció en el sector. En cas que aquest fos necessari, el planejament derivat determinaria el nombre d'habitatges i la tipologia.

► Terminis per a l'inici i acabament de l'habitatge públic

L'ajuntament decidirà el termini d'execució dels habitatges de protecció no inclosos en sectors de planejament. Aquests es desenvoluparan segons les necessitats dels municipi i es podrà realitzar per etapes.

El planejament derivat determinarà el règim específic de protecció i el termini obligatori d'inici i acabament de la construcció dels habitatges de protecció pública inclosos en sectors de planejament.

Abreviacions

HD – Clau d'habitatge dotacional públic

LUC – Llei d'urbanisme de Catalunya

RLUC – Reglament de la Llei d'urbanisme de Catalunya

PAU - Polígon d'actuació urbanística

PMU – Pla de millora urbana

POUM – Pla d'ordenació urbanística municipal

PTG – Pla territorial general

SNC – Sòl urbà no consolidat

SNU – Sòl no urbanitzable

SU – Sòl urbà

SUC – Sòl urbà consolidat